2014 m. vasario 6 d., ketvirtadienis

P7_TA(2014)0105

Moterų lyties organų žalojimo panaikinimas

2014 m. vasario 6 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos komunikato „Siekiant atsisakyti moters lytinių organų žalojimo“ (2014/2511(RSP))

(2017/C 093/24)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Siekiant atsisakyti moters lytinių organų žalojimo“ (COM(2013)0833),

— atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) pranešimą „Moters lytinių organų žalojimas Europos Sąjungoje ir Kroatijoje“,

— atsižvelgdamas į JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 67/146 „Visuotinių pastangų nutraukti moterų lyties organų žalojimą stiprinimas“,

— atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 14 d. rezoliuciją dėl moterų lyties organų žalojimo nutraukimo ([1]),

— atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 5 d. rezoliuciją dėl naujos ES kovos su smurtu prieš moteris politikos programos prioritetų ir metmenų ([2]),

— atsižvelgdamas į savo 2009 m. kovo 24 d. rezoliuciją dėl kovos su moterų lyties organų žalojimu ES ([3]),

— atsižvelgdamas į savo 2008 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl ES vaiko teisių strategijos kūrimo ([4]),

— atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR ([5]),

— atsižvelgdamas į 2010 m. rugsėjo 21 d. pateiktą Komisijos moterų ir vyrų lygybės strategiją 2010–2015 m.,

— atsižvelgdamas į Stokholmo programą „Atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui“ ([6]),

— atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 12 d. Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija),

— atsižvelgdamas į ES sutarties 6 ir 7 straipsnius dėl pagarbos žmogaus teisėms (bendrieji principai) ir EB sutarties 12 ir 13 straipsnius (nediskriminavimas),

— atsižvelgdamas į 1990 m. Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrąją rekomendaciją Nr. 14 dėl moterų apipjaustymo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,

([1]) OL C 332 E, 2013 11 15, p. 87.
([2]) OL C 296 E, 2012 10 2, p. 26.
([3]) OL C 117 E, 2010 5 6, p. 52.
([4]) OL C 41 E, 2009 2 19, p. 24.
([5]) OL L 315, 2012 11 14, p. 57.
([6]) OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

A. kadangi 2011 m. balandžio 5 d. rezoliucijoje dėl naujos ES kovos su smurtu prieš moteris politikos programos prioritetų ir metmenų smurtas prieš moteris apibrėžiamas kaip „bet koks smurtas dėl lyties, kuris sukelia arba gali sukelti moterims fizinę, lytinę ar psichologinę žalą bei kentėjimą, taip pat reiškia grasinimus atlikti tokius veiksmus, prievartą arba despotiškai atimti laisvę tiek visuomeniniame, tiek asmeniniame gyvenime ([1]).“;

B. kadangi moters lytinių organų žalojimas (MLOŽ) yra smurto prieš moteris ir mergaites forma, kuri yra jų pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytų principų pažeidimas, ir kadangi yra neabejotinai būtina kovą su MLOŽ įtraukti į bendrą ir nuoseklią kovos su smurtu prieš moteris strategiją;

C. kadangi Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) 2008 m. MLOŽ apibrėžė kaip visas dalinio ar visiško moters išorinių lytinių organų pašalinimo procedūras dėl su medicina nesusijusių priežasčių, įskaitant sunitų tipo apipjaustymą ar klitoridektomiją (dalinį arba visišką klitorio ir apyvarpės pašalinimą), ekscizją (dalinį arba visišką klitorio ir išorinių lytinių lūpų pašalinimą) ir kraštutines MLOŽ formas – infibuliaciją (makšties angos susiaurinimą suformuojant dirbtinį dangalą);

D. kadangi, remiantis PSO duomenimis, manoma, kad visame pasaulyje maždaug 140 milijonų vaikų, mergaičių ir moterų patyrė šį žiaurios formos smurtą dėl lyties; kadangi, remiantis PSO duomenimis, dauguma atvejų MLOŽ buvo atliktas mergaitėms nuo kūdikystės iki 15 metų amžiaus; kadangi ši žiauri praktika taikoma 28 Afrikos šalyse, Jemene, Šiaurės Irake ir Indonezijoje;

E. kadangi MLOŽ yra žiauri praktika, taikoma ne tik trečiosiose šalyse, bet ji kenkia ir ES gyvenančioms moterims ir mergaitėms, kurioms MLOŽ atliekamas ES teritorijoje arba jų gimtosiose šalyse prieš atvykstant į ES arba keliaujant ne ES teritorijoje ([2]); kadangi, remiantis Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuru (UNHCR), kasmet apie 20 000 moterų ir mergaičių (iš kurių 9 000 jau gali būti sužalotos) iš šalių, kuriose taikoma MLOŽ praktika, siekia prieglobsčio ES ([3]) ir kadangi manoma, kad moterų, patyrusių MLOŽ, arba kurioms jis gresia, skaičius Europoje siekia 500 000 ([4]), o už šį nusikaltimą vis dar retai nubaudžiama;

F. kadangi MLOŽ dažnai atliekamas namuose prastomis, nehigieniškomis sąlygomis ir dažnai nenaudojant anestetikų ar neturint medicininių žinių ir turi daugybę labai rimtų ir dažnai nepataisomą ar lemtingų padarinių fizinei ir psichologinei moterų ir mergaičių sveikatai ir kenkia jų lytinai bei reprodukcinei sveikatai;

G. kadangi MLOŽ aiškiai prieštarauja vienai pagrindinių ES vertybių – moterų ir vyrų lygybės principui – ir palaiko tradicines vertybes, pagal kurias moteris laikoma vyro daiktu ir nuosavybe; kadangi, siekiant pasiteisinti dėl vaikų, mergaičių ir moterų MLOŽ, jokiomis aplinkybėmis neturėtų būti teisinamasi kultūros ir tradicinėmis vertybėmis;

H. kadangi vaiko teisių apsauga įtvirtinta daugelyje valstybių narių ir Europos bei tarptautiniuose susitarimuose ir teisės aktuose ir kadangi apskritai jokio smurto prieš moteris, taip pat prieš mergaites, negalima pateisinami pagarba kultūros tradicijoms ar įvairaus pobūdžio iniciacijos ceremonijomis;

I. kadangi MLOŽ prevencija yra su tarptautine žmogaus teisių apsauga susijusi kiekvienos valstybės narės pareiga pagal į 1990 m. Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrąją rekomendaciją Nr. 14 dėl moterų apipjaustymo ir Direktyvą 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai, pagal kurią MLOŽ pripažįstamas kaip smurtas dėl lyties, ir turi būti, *inter alia,* nustatyti būtiniausi su juo susiję apsaugos standartai;

([1]) 1993 m. gruodžio 20 d. JT deklaracijos dėl smurto prieš moteris panaikinimo (A/RES/48/104) 1 straipsnis, Jungtinių Tautų 1995 m. Pekino veiksmų platformos 113 punktas.

([2]) EIGE, Moters lytinių organų žalojimas Europos Sąjungoje ir Kroatijoje, 2013 m.

([3]) UNHCR įnašas į Europos Komisijos konsultacijas dėl moters lytinių organų žalojimo ES, 2013 m.

([4]) D. Waris ir C. Milborn, *Desert Children*, Virago, Jungtinė Karalystė, 2005 m.

2014 m. vasario 6 d., ketvirtadienis

1. palankiai vertina Komisijos komunikatą „Siekiant atsisakyti moters lytinių organų žalojimo“, kuriame ji įsipareigoja naudoti ES finansavimą MLOŽ prevencijai ir pagerinti paramą aukoms, įskaitant moterų, kurioms pagal ES prieglobsčio taisykles gresia pavojus, apsaugą ir kartu su Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) stiprinti tarptautinį dialogą ir skatinti tyrimus, siekiant aiškiai nustatyti, kurioms moterims ir mergaitėms gresia pavojus;

2. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą palengvinti keitimąsi patirtimi ir gera praktika MLOŽ klausimais tarp valstybių narių, nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų ir pabrėžia būtinybę toliau aktyviai įtraukti pilietinę visuomenę, įskaitant trečiųjų šalių pilietinę visuomenę, ne tik į sąmoningumo ugdymo kampanijas, bet ir į mokomosios medžiagos ir mokymų rengimą;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad tarptautinės, ES ir valstybių narių institucijos atlieka svarbų vaidmenį MLOŽ prevencijos, moterų ir mergaičių apsaugos ir aukų nustatymo srityje, taip pat imantis priemonių smurtui dėl lyties, įskaitant MLPOŽ, uždrausti, ir palankiai vertina ES įsipareigojimą toliau imtis veiksmų siekiant skatinti atsisakyti MLOŽ tose šalyse, kur jis praktikuojamas;

4. pakartoja savo raginimą Komisijai nedelsiant pateikti pasiūlymą dėl ES teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų nustatytos visų rūšių smurto prieš moteris (įskaitant MLOŽ) prevencijos priemones ir, kaip nurodyta Stokholmo programoje, išsamią ES strategiją šiuo klausimu, įskaitant tolesnius struktūrinius bendrus veiksmų planus, kaip nutraukti MLOŽ Europos Sąjungoje;

5. pabrėžia, kad Komisija ir EIVT turi laikytis tvirtos pozicijos trečiųjų šalių, kurios nėra pasmerkusios MLOŽ, atžvilgiu;

6. ragina Komisiją naudoti darnų duomenų apie MLOŽ rinkimo metodą, ragina Europos lyčių lygybės institutą rengiant bendrą metodiką įtraukti demografijos ir statistikos specialistus, taip pat kad remiantis komunikatu jie parengtų nuorodymus siekiant užtikrinti atskirų valstybių narių duomenų palyginamumą;

7. pakartoja savo raginimą valstybėms narėms naudoti esamas priemones, visų pirma Direktyvą 2012/29/ES, įskaitant specialistų, kurie būtų atsakingi už moterių ir mergaičių apsaugą, mokymą, ir traukti baudžiamojon atsakomybėn, teisti ir bausti kiekvieną gyventoją, kuris padarė MLOŽ nusikaltimą, net jei nusikalstama veika padaryta ne atitinkamos valstybės narės teritorijoje, todėl ragina į visų valstybių narių baudžiamosios teisės nuostatas įtraukti eksteritorialumą principą tam, kad už tą patį nusikaltimą visose 28 valstybėse narėse būtų baudžiama vienodai;

8. ragina ES ir tas valstybes nares, kurios dar neratifikavo Europos Tarybos Stambulo konvencijos dėl smurto prieš moteris prevencijos ir kovos su juo, nedelsiant tai padaryti tam, kad ES įsipareigojimas atitiktų tarptautinius standartus, kuriais skatinamas holistinis ir integruotas požiūris į smurtą prieš moteris ir MLOŽ;

9. ragina Komisiją 2016 m. paskelbti ES smurto prieš moteris nutraukimo metais;

10. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Tarybai, JT generaliniam sekretoriui ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.